

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор / декан

“ _____ ” _____ 20__ року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

**Сучасна українська мова (лексикологія,
фразеологія і лексикографія та проблеми їх
викладання в ЗЗСО)**

Обов'язкова

Освітньо-професійна програма: «Українська мова та література»

Спеціальність: 014 Середня освіта

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) філологічного факультету

Мова навчання: українська

Чернівці 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська мова (лексикологія, фразеологія і лексикографія та проблеми їх викладання в ЗЗСО)» складена відповідно освітньо-професійної програми «Українська мова та література» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, що затверджена Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 7 від 30 червня 2022 р.).

Розробники: **Гуцуляк Тетяна Євгенівна** – доктор філологічних наук, доцент кафедри сучасної української мови.

Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови

Протокол № 1 від “30” серпня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Шабат-Савка С. Т.
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою інституту / факультету

Протокол № 2 від “5” вересня 2022 року

Голова методичної ради інституту / факультету

(підпис)

Антофійчук А. М.
(прізвище та ініціали)

1. Мета навчальної дисципліни полягає в тому, щоб подати студентам вичерпні знання про лексико-семантичний рівень української мови, розкрити специфіку лексичних та фразеологічних одиниць, системний характер відношень між ними та представити особливості їх лексикографічного закріплення. Сприяти підготовці студентів першого курсу до викладацької та науково-дослідної роботи, формувати цілісне розуміння про лексико-семантичний рівень української мови як невід'ємну частину для досягнення всіх інших мовних рівнів.

2. Результати навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни **студент повинен набути таких компетентностей:**

Загальних компетентностей:

- ЗК 1. Уміння вільно і грамотно здійснювати усну й письмову комунікацію українською мовою.
- ЗК 4. Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 5. Здатність розвивати творче мислення, потребу в постійному інтелектуальному самовдосконаленні, зокрема до вибудовування та втілення власної стратегії навчання упродовж життя (навчання та самоосвіта), коригування власної професійної діяльності в контексті основних професійних вимог до вчителя.
- ЗК 8. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі. Здатність використовувати інновації в професійній діяльності. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності.
- ЗК 11. Уміння вести дискусії, здатність здійснювати власне дослідження на належному рівні.
- ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел.

Фахових компетентностей:

- ФК 1. Вміння реалізовувати знання з основних понять і концепцій сучасної мовознавчої науки, вільно оперувати мовознавчим матеріалом; критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки, виокремлювати й кваліфікувати наукові проблеми в цій галузі.

- ФК 2. Вміння брати участь у різних формах наукової комунікації, вести діалог та підтримувати дискусію з фахових питань.
- ФК 3. Здатність збирати, аналізувати, структурувати, узагальнювати й інтерпретувати інформацію в усній формі та реферувати її письмово; створювати тексти різних стилів і жанрів.
- ФК 4. Здатність використовувати технічні засоби, можливості мережевих програмних систем та інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.
- ФК 8. Здатність вільно орієнтуватися в мовознавчих напрямках і школах, виявляти їхню специфіку та здійснювати науковий аналіз філологічного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- ФК 9. Здатність виявляти розуміння предмета, структури і ролі лінгвістики у формуванні сучасної наукової картини світу; чітке уявлення про походження мови, принципи і механізми її функціонування й розвитку, системний і антропоцентричний підходи в мовознавстві; усвідомлення ролі мови в житті соціуму; умінь розвивати в учнів, здобувачів вищої освіти необхідні лінгвістичні компетенції.
- ФК 11. Знання теорій української фонетики, фонології, морфології, лексикології, фразеології, лексикографії, синтаксису; вміння інтерпретувати та обґрунтувати думки різних дослідників з відповідної проблеми.
- ФК 13. Здатність підпорядковувати стиль свого мовлення до відповідних комунікативних умов, дотримуватися вимог літературної мови та доречно застосовувати її засоби виразності.

Програмні результати навчання:

- ПРН 1. Вільно володіти українською мовою, вміти послуговуватись нею у професійному спілкуванні.
- ПРН 9. Аналізувати, систематизувати та поширювати передовий педагогічний досвід.
- ПРН 15. Застосовувати комплекс здобутих філологічних знань для вирішення професійних завдань.
- ПРН 17. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- ПРН 19. Здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різноманітних стилів та жанрів, володіти основними поняттями, концепціями і фактами сучасного мовознавства, вільно оперувати мовознавчим матеріалом та термінологією.

Очікувані результати навчання (загальні)

Студент має бути здатний:

1. Використовувати державну мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.
2. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
3. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
4. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
5. Застосувати базові знання з філології у професійній діяльності.
6. Систематично підвищувати свій професійний рівень.
7. Обґрунтовувати концептуальні основи, структуру й зміст засобів навчання (підручників, навчальних посібників, наукових праць (монографій, авторефератів, наукових статей) тощо).
8. Використовувати новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання та вміти оформити результати навчання у формі презентації чи інших наочних матеріалів (карток, порівняльних таблиць та ін.).

Очікувані результати навчання (фахові)

Унаслідок оволодіння курсу „Сучасна українська мова (лексикологія, фразеологія, лексикографія)” **студент повинен знати:**

1. Визначення базових термінологічних понять з лексикології; структуру лексичного значення слова; типи лексичних значень; семантичні відношення між словами, особливості їх походження, стилістичного та часового вживання.
2. Предмет і завдання фразеології як окремої лінгвістичної дисципліни; зв'язок між фразеологізмами й словами; джерела фразеологізмів української мови.
3. Знати найважливіші лексикографічні праці та історію українського словникарства; зміст та структуру словникових статей.
4. Класичні та найновіші наукові дослідження в галузі лексикології, фразеології та лексикографії.
5. Методологію здійснення лексичного аналізу слів української мови.
6. Принципи роботи зі словниками різного типу.

Студент повинен розуміти:

1. Теоретичні засади та основні завдання й предмет навчальної дисципліни, її важливість для здобуття фаху.
2. Сучасні підходи та методологію у дослідженнях лексичних та фразеологічних одиниць української мови.

Студент повинен вміти:

1. Обґрунтовано пояснювати основні термінологічні поняття, традиційні та нові концепції, пов'язані зі сферами лексикології, фразеології та лексикографії сучасної української мови.
2. Володіти сукупністю знань про структуру лексико-семантичної та фразеологічної підсистем української мови, уміти оперувати цими знаннями у процесі професійної діяльності: аналізувати, зіставляти, групувати факти мови, використовувати методи відповідного лінгвістичного опису.
3. Організовувати та структурувати етапи самостійної навчальної роботи та наукових пошуків.
4. Добирати наукову літературу, аналізувати та опрацьовувати її з метою використання для підготовки до занять з сучасної української мови.
5. Виокремлювати в наукових текстах основні проблеми, узагальнювати та оцінювати їх актуальність і важливість для подальшого використання в навчальній та науково-методичній роботі.
6. Коректно підходити до цитування наукових джерел та використовувати апарат зносок.

3. Опис навчальної дисципліни**3.1. Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	2	5	150	30	30			82	8	іспит
Заочна	1	2	5	150	8	8			132	6	іспит

3. 2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього -го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Лексикологія сучасної української мови. Структурно-семантичні особливості лексичного мовного рівня											
Тема 1. Формування і розвиток словникового складу сучасної української мови. Лексикологія – як наука про словниковий склад мови	12	2	2			8	11	1				10
Тема 2. Слово – найважливіша формально-семантична одиниця мови	8	2	2			4	11	1				10
Тема 3. Семантико-структурні особливості багатозначних слів	6	2	2			2	14	1	1			12
Тема 4. Типологія лексичних значень слова	16	4	4			8	16	1	1			14
Тема 5. Омоніми в лексико-семантичній системі української мови	12	2	4			6	13		1			12
Тема 6. Синонімія як джерело розвитку й збагачення лексико-семантичної системи української мови	14	2	2			10	11		1			10

Тема 7. Антоніми. Їх роль у лексико-семантичній системі мови	8	2	2			4	10					10
Разом за ЗМ 1	76	16	18			42	86	4	4			78
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Класифікація лексики української мови за походженням та сферами вживання. Фразеологія. Лексикографічне закріплення лексичного складу української мови											
Тема 1. Поділ лексики української мови за походженням	6	2	2			2	14	1	1			12
Тема 2. Стилістична диференціація словникового складу української мови	20	4	4			12	14	1	1			12
Тема 3. Активний і пасивний склад лексики української мови	14	2	2			10	11		1			10
Тема 4. Фразеологія як самостійний розділ мовознавства	16	2	2		8	4	18	1	1		4	12
Тема 5. Українська лексикографія	16	2	2			12	14				2	10
Разом за ЗМ 2	74	14	12		8	40	70	4	4		6	56
Усього годин	150	30	30		8	82	150	8	8		6	134

3. 3. Теми семінарських занять (не передбачено)

3. 4. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Лексико-семантична система мови як предмет вивчення	2

	лексикології	
2.	Слово як основна лексична одиниця. Лексичне значення слова. Структура лексичного значення	2
3.	Однозначні й багатозначні слова. Лексична полісемія. Типи полісемії	2
4.	Типи лексичних значень слів. Класифікація лексичних значень за характером зв'язку з предметом чи явищем позамовної дійсності	2
5.	Поділ лексичних значень за можливістю лексичної сполучуваності (або видом синтагматичних відношень): вільні і зв'язані значення	2
6.	Лексичні омоніми. Омонімія й полісемія: проблеми розмежування. Типи лексичних омонімів та суміжних з ними явищ	4
7.	Лексичні синоніми. Класифікаційні ознаки синонімів (ступінь близькості лексичних значень; спосіб використання в процесі мовлення; структура слова)	2
8.	Лексичні антоніми. Типи антонімів. Стилiстичні особливості їх вживання	2
9.	Групи слів української мови за походженням (споконвічна (питома, корінна) лексика й запозичена (іншомовна) лексика)	2
10.	Сфери вживання української мови. Стилiстично нейтральна й стилістично забарвлена лексика української мови	2
11.	Загальноповивана розмовно-побутова лексика української мови. Діалектизми, жаргонізми, арготизми. Книжна лексика.	2
12.	Лексика української мови з погляду її активного й пасивного вживання. Архаїзми, історизми, неологізми	2
13.	Фразеологічна система мови. Класифікація фразеологізмів. Джерела фразеології. Фразеологічні словники української мови	2
14.	Лексикографія. Основні історичні етапи становлення українського словникарства. Загальна типологія словників.	2
Усього		30

3. 5. Теми лабораторних занять (не передбачено)

3. 6. Тематика (зміст) індивідуальних завдань (8 год.)

На матеріалі тексту художньої літератури (із творів Юрія Федьковича й одного із сучасних письменників) підготувати аналіз таких мовних явищ:

1) подати аналіз синонімічних одиниць, діалектних і застарілих слів та фразеологізмів; 2) укласти словники таких лексико-фразеологічних засобів, ужитих у мові творів письменника.

3. 7. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Опис чинників, що впливають на сучасний стан розвитку лексико-семантичної системи української мови (за працею Клименко Н. Ф., Карпіловської Є. А., Кислюк Л. П. <i>Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі</i> (Київ, 2008))	6
2.	Зв'язок лексикології з фонетикою й орфографією.	2
3.	Поняття лексеми, лексико-семантичного варіанта слова, семеми	4
4.	Тематичні групи однозначних слів	2
5.	Типи метафоричних та метонімічних перенесень (за працею „Сучасна українська мова” за ред. А. П. Грищенка (Київ, 1997))	6
6.	Поділ лексичних значень за ступенем семантичної вмотивованості (за походженням)	2
7.	Джерела омонімів. Стилїстична роль омонімів, мовні каламбури (робота з працею О. Рїзникїва „Одноримки. Словник омонїмїв та схожословїв” (Тернопїль, 2011))	6
8.	Джерела формування лексичної синонїмїї української мови. Перифрази, евфемїзми, табу як джерело збагачення лексичних синонїмїв. Стилїстичнї функції названих одиниць у текстах рїзного стилєвого спрямування (За працею Євсєєвої Г. „Перифрази в мовї сучасних газет (на матерїалї газет 80–90-х рокїв)” (авторєферат, Днїпропетровськ, 2002))	6
9.	Детальний аналіз словникових статей за рїзними словниками синонїмїв української мови.	4
10.	Паронїми. Типи паронїмїв. Стилїстичнї особливостї їх вживання	4
11.	Дїалектнї словники української мови (загальна характеристика, зразки словникових статей)	4
12.	Жаргонна лексика української мови. Записи студентського жаргону	4
13.	Стилї сучасної української мови. Загальна характеристика стилїв	4

14.	Динамічні процеси у словниковому складі сучасної української мови: переорієнтація, активізація, архаїзація лексичних одиниць	4
15.	Неологізми, шляхи їх появи. Виписати слова-неологізми з текстів різного стильового спрямування. Опрацювати матеріали наукових праць К. Г. Городенської, Ж. В. Колоїз, Д. В. Мазурик (Див. Список допоміжної літератури)	6
16.	Найновіші запозичення української мови	2
17.	Фразеологізми і мовні кліше, мовні штампи, особливості їх перекладу. Прислів'я, приказки, крилаті вислови. Загальна характеристика фразеологічних словників	4
18.	Словникова стаття. Аналіз словникових статей тлумачних, перекладних, орфоепічних, орфографічних, етимологічних, фразеологічних, термінологічних словників	6
19.	Значення енциклопедичних і лінгвістичних словників у професійній діяльності філолога	2
20.	Опрацювати (підготувати конспект) вступних статей до „Словника української мови” в 11-ти томах; „Словаря української мови” за ред. Б. Грінченка; „Словника синонімів української мови” в 2-х томах; „Короткого словника жаргонної лексики” Л. Ставицької та інших (за вибором студента)	4
Усього		82

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Коментар: Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре

Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахуванням їхніх індивідуальних особливостей і передбачає диференційований підхід.

Оцінку **«відмінно» («А»)** отримують студенти, які набрали загальну суму балів **90–100** від максимальної кількості можливих.

При цьому: •грунтовно засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та спеціальну літературу, вміють її використовувати для аргументації тих чи тих положень при розкритті змісту відповідної проблеми;

•виявили поглиблене розуміння проблем лексикології, фразеології та лексикографії;

•вільно оперують фактологічною джерельною базою, оволоділи відповідною науковою термінологією, що передбачена при засвоєнні пропонованого курсу;

•регулярно, кваліфіковано з використанням матеріалів додаткової літератури брали участь у повідомленнях на практичних заняттях;

•грунтовно опрацювали всі питання, винесені для самостійного вивчення;

•глибоко розкрили питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку **«добре» («В»)** отримують студенти, які набрали загальну суму балів **80–89** від максимальної кількості можливих.

При цьому: •виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та допоміжну літературу;

•знають праці вітчизняних дослідників у галузях лексикології, фразеології, лексикографії;

•в основному засвоїли теоретичний матеріал;

•продемонстрували знання фактичного матеріалу, частково володіють відповідною науковою термінологією;

•брали досить активну участь на практичних заняттях;

•у достатньому обсязі опрацювали питання для самостійного вивчення;

•у достатньому обсязі розкрили питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку **«добре» («С»)** отримують студенти, які набрали загальну суму балів **70–79** від максимальної кількості можливих.

При цьому: •виявили обізнаність та частково засвоїли рекомендовані до кожної теми джерела та допоміжну літературу;

- в основному засвоїли теоретичний матеріал;
- продемонстрували знання фактичного матеріалу, частково володіють відповідною науковою термінологією;
- розкрили, але не повністю питання підсумкового модуль-контролю.

Оцінку **«задовільно»** (**«D»**) отримують студенти, які набрали загальну суму балів **60–69** від максимальної кількості можливих.

При цьому: • не повністю опанували матеріал, передбачений програмою курсу, мають досить поверхневі знання;

- показали фрагментарну обізнаність у теоретичних питаннях;
- у мінімальному обсязі опрацювали рекомендовану літературу;
- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- частково розкрили питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку **«задовільно»** (**«E»**) отримують студенти, які набрали загальну суму балів **50–59** від максимальної кількості можливих.

При цьому:

- показали погану обізнаність щодо змісту теоретичних питань курсу;
- обмежилися поверхневим вивченням мінімальної кількості рекомендованої літератури;
- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- фрагментарно розкрили зміст питань, винесених на підсумковий модуль-контроль.

Оцінку **«незадовільно»** (**«FX»**) з можливістю повторного складання отримують студенти, які набрали загальну суму балів **35–49** від максимальної кількості можливих.

При цьому: • не відвідували частину лекційних і практичних занять;

- пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи;
- не опрацювали рекомендованої літератури;
- не розкрили питання підсумкового модуля-контролю.

Оцінку **«незадовільно»** (**«F»**) з обов'язковим повторним курсом отримують студенти, які набрали загальну суму балів **1–34** від максимальної кількості можливих.

При цьому: • не відвідували лекційних і практичних занять;

- пасивно поводити себе під час роботи на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи,
- взагалі не опрацювали рекомендованої для вивчення курсу літератури;
- не засвідчували своєї активності на практичних заняттях;
- не засвоїли програму курсу;
- не розкрили питань підсумкового модуля-контролю.

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота; тестування)		Кількість балів (іспит)	Сумарна к-сть балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	40	100
<p>25 балів Аудиторна робота – 5 балів. Тестування – 20 балів (<u>для дистанційного навчання</u>).</p> <p>Аудиторна робота – 10 балів. Тестування – 15 балів (<u>для аудиторного навчання</u>)</p>	<p>35 балів Аудиторна робота – 5 балів. Тестування – 30 балів (<u>для дистанційного навчання</u>).</p> <p>Аудиторна робота – 10 балів. Тестування – 25 балів (<u>для аудиторного навчання</u>)</p>		

5. Засоби оцінювання

1. Поточний контроль перевірки засвоєного матеріалу:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- завдання для самоперевірки.

2. Тематичний контроль:

- усне опитування;
- тестування;
- модульні контрольні роботи.

3. Підсумковий контроль: іспит.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми поточного контролю: усні й письмові відповіді студента; тестування.

Форма підсумкового контролю – іспит.

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна) література

1. Бодик О., Рудакова Т. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 146 с.

2. Бондар О., Карпенко Ю., Микитин-Дружинець М. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоєпія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / Навч. посіб. Київ, 2006. 368 с.
1. Вплив суспільних змін на розвиток української мови: Монографія / Відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 444 с.
2. Гуцуляк Т. Є. Поділ лексики української мови за походженням: особливості та проблеми вивчення в загальноосвітніх навчальних закладах. Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: монографія / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. С. 116–126.
3. Демська О. Вступ до лексикографії. Київ: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2010. 266 с.
4. Демська-Кульчицька О. Фразеологія. Київ: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. 74 с.
5. Єрмоленко С. І. Методика навчання лексики та фразеології на засадах лінгводидактичного принципу наступності. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. 2016. № 2 (17). С. 103–109.
6. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2008. 336 с.
7. Кровицька О. Українська лексикографія: теорія і практика // Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Львів, 2005. 175 с.
8. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови. Київ, 1973. 280 с.
9. Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія / За ред. І. К. Білодіда. Київ: Наукова думка, 1973. 438 с.
10. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін. Київ: Знання, 2010. 270 с.
11. Сучасна українська літературна мова: Підручник / За ред. А. П. Грищенка. Київ: Вища школа, 1997. 493 с.
12. Сучасна українська літературна мова: Підручник / За ред. О. Д. Пономарева. Київ, 2005.
13. Ужченко В. Д., Авксентьев Л. Г. Українська фразеологія. Харків, 1990. 167 с.
14. Українська мова: Енциклопедія. Київ: Вид-во „Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.

15. Усатенко Т. П. Лексична семантика і розвиток мовлення учнів. Київ: Рад. Школа. 1984. 128 с.
16. Ющук І. П. Українська мова. Київ: Либідь, 2003. 639 с.

7. 2. Допоміжна література

1. Алефіренко Л. Б. Лексико-словотвірна синоніміка прикметників. *Мовознавство*. 1980. № 5. С. 13–18.
2. Архипенко Л. М. Іншомовні лексичні запозичення в українській мові: етапи і ступені адаптації (на матеріалі англіцизмів у пресі кін. ХХ – поч. ХХІ ст.): автореф. дис. ... канд. філол. наук. Харків, 2006. 20 с.
3. Бублик Л. М. Лексико-семантична образність синонімії в романі Г. Тютюнника „Вир”. *Культура народів Причорноморья*. 2003. № 43 С. 212–216.
4. Головач Н. М. Румунізми в реєстрі лексикографічних джерел української мови кінця ХІХ – першої половини ХХ ст. *Dialogul slavistilor la inceputul secolului al XXI-lea, Anul XIII, nr. 1/2014 / Editori Katalin Balázs, Ioan Herbil, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință*, 2014. С. 71–76.
5. Горбач О. Арго в Україні. Львів, 2006. 686 с.
6. Гуцуляк Т. Є. Метафоричний розвиток дієслівної лексики на позначення господарських понять у мовній картині світу українців. *Функциональная лингвистика: сб. науч. работ / науч. ред. А. Н. Рудяков*. Симферополь, 2010. Том № 1. С. 173–176.
7. Гуцуляк Т. Є. Метафорика Б.-І. Антонича як один із виявів мовної особистості поета. *Лінгвістика: зб. наук. праць / гол. ред. К. Г. Глуховцева*. Луганськ: ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2011. № 1 (22). Частина І. С. 172–180.
8. Гуцуляк Т. Є. Художня метафора як джерело формування синонімічних засобів української мови. *Наукові записки. Серія „Філологічні науки” / відп. ред. Г. В. Самойленко*. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. Кн. 1. С. 45–50.
9. Дзись Р. П. Пуристичні тенденції в процесі унормування української літературної мови: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук. Чернівці, 2008. 20 с.
10. Демська О. Вступ до лексикографії. Київ: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2010. 266 с.
11. Демченко В. Арго як організаційний елемент повсякденної мови. *Дивослово*. 2010. № 5 (638). С. 34–37.

12. Довбня Л. Семантична трансформація спільнослов'янських слів у російській та українській мовах: автореф. ... дис. канд. філолог. наук. Київ, 1993. 20 с.
13. Євсєєва Г. Перифрази в мові сучасних газет (на матеріалі газет 80 – 90-х років): автореф. ... дис. канд. філолог. наук. Дніпропетровськ, 2002. 20 с.
14. Єрмоленко С. І. Методика навчання лексики та фразеології на засадах лінгводидактичного принципу наступності. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. 2016. № 2 (17). С. 103–109.
15. Єрмоленко С. Я. Фольклор і літературна мова. Київ: Наукова думка, 1987. 248 с.
16. Жайворонок В. В. Запозичена лексика в українській мовній картині світу: Мова у слов'янському культурному просторі. Умань, 2002. 412 с.
17. Колоїз Ж. В. Семантичні неологізми як результат семантичної деривації. *Вісник ХНУ: Серія: Філологія*. Харків, 2005. Вип. 44. № 659. С. 6–11.
18. Колоїз Ж. В. Українська okazіональна деривація: монографія. Київ: Акцент, 2007. 311 с.
19. Колоїз Ж. В. Українська неологія: здобутки і перспективи. *Наукові праці: Науково-методичний журнал*. Т. 105. Вип. 92: Філологія. Мовознавство: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. С. 56–61.
20. Кочерган М. Лексична сполучуваність і семна структура слова. *Мовознавство*. 1984. № 1. С. 25–32.
21. Лисиченко Л. Лексикологія сучасної української мови. Семантична структура слова. Харків: Харк. ун-т, 1977. 114 с.
22. Мартиняк О. Лексичні синоніми на національній основі в українській науково-технічній термінології. *Проблеми української термінології: зб. наук. праць / відп. ред. Л. Полюга*. Львів: Видавництво Національного університету „Львівська політехніка”, 2010. С. 31–36. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/6441>
23. Мазурик Д. Новітні запозичення в сучасній українській літературній мові (питання доцільності та способи адаптації). *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Вип. 30. Львів, 2003. С. 205–212.
24. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. Київ: Видавничий дім „КМ Академія”, Всеукр. т-во „Просвіта” ім. Тараса Шевченка, 2004. 163 с.
25. Мацько Л. Українська мова в кінці ХХ ст. (Зміни в лексиці). *Дивослово*. 2000. № 4. С. 15–20.

26. Новосьолова В. Методи, прийоми й засоби навчання в процесі формування лексичної компетентності учнів 5–7 класів. *Українська мова і література в школі*. 2014. № 3. С. 19–23.
27. Полюга Л. М. Українська лексикологія як фрагмент національної культури. *Вивчаємо українську мову та літературу (Основа)*: Наук.-метод. журнал. 2010. № 7. С. 13–15.
28. Пономарів О. Д. Лексика грецького походження в українській мові: наукове видання. Київ: Просвіта, 2005. 128 с.
29. Селігей П. Що нам робити із запозиченнями? *Українська мова*. 2007. № 3. С. 3–17.
30. Солдатова Л. П. Розмежування явищ повної лексичної омонімії та полісемії (словниковий та функціонально-стилістичний аспект): автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2007. 23 с.
31. Ставицька Л. Аргю, жоргон, сленг. Київ, 2005. 464 с.
32. Степова О. Контекстуальна синоніміка у творчості Миколи Хвильового. *Наукові записки. Серія „Філологічна”*. Острого: Видавництво Національного університету „Острозька академія”. Вип. 10. 2008. С. 134–143.
33. Струганець Л. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття. Тернопіль, 2002. 351 с.
34. Таран А. А. Конкурування номінацій у сучасній українській літературній мові: тенденції стабілізації нової лексики. Черкаси: Видавець Ю. Чабаненко, 2011. 232 с.
35. Тараненко О. О. Синоніми української мови. *Словник синонімів української мови: В 2 т.* / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. Київ: Наукова думка, 2000. Т. 2. С. 945–954.
36. Тараненко О. Деякі питання теорії синонімії в плані створення синонімічного словника. *Мовознавство*. 1980. № 3. С. 48–54.
37. Ткач Л. О. Українська літературна мова на Буковині в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. Частина 2: Джерела і соціокультурні чинники розвитку. Чернівці: Книги–ХХІ, 2007. 704 с.; Частина 3: Буковинська фразеологія у міжмовних зв'язках та загальноукраїнському контексті. Чернівці: Книги–ХХІ, 2007. 252 с.
38. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови: Навчальний посібник Київ: Знання, 2007. 495 с.
39. Ужченко Т. Г. Дидактичний матеріал з української мови. Лексика і фразеологія: Посібник для вчителя. Київ: „Освіта”, 1992. 224 с.
40. Усатенко Т. П. Лексична семантика і розвиток мовлення учнів. Київ, 1984. 127 с.

41. Фурса О. Український молодіжний сленг як динамічний феномен: стан та перспективи дослідження, мовні контакти, галузі сленгу. Київ: Альфа-друк, 2008. 52 с.
42. Царук О. В. Українська мова серед інших слов'янських мов: етнологічні та граматичні параметри. Дніпропетровськ: Наука та освіта, 1998. 324 с.
43. Чак Є. Д. Барви нашого слова. Київ: Рад. школа, 1989. 176 с.
44. Чумак В. Обговорення питання варіантності і синонімії у функціонуванні літературних мов в Україні. *Відродження*. 1996. № 4. С. 69–74.
45. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900–1941). Стан і статус. Чернівці: Рута 1998. 208 с.
46. Шевельов Ю. Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії (1947–1953 рр.). Київ: Темпора, 2012. 664 с.
47. Шулик С. Фразеологічне багатство нашої мови. *Українська мова та література*. 2001. № 40.
48. Щур І. Українськомовний комп'ютерний сленг: формування і функціонування: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Київський національний університет імені Т. Шевченка. Київ, 2006. 24 с.

Лексикографічні джерела

1. Адах Н. А. Авторські лексичні новотвори Василя Барки: (семантико-дериваційний та лексикографічний аспекти) / За ред. Г. М. Вокальчук. Рівне: Видавництво Олега Зеня, 2007. 136 с.
2. Аркушин Г. Л. Словник евфемізмів, уживаних у говірках та молодіжному жаргоні західного Полісся та західної частини Волині. Луцьк–Люблін: Вид-во „Волинська обласна друкарня”, 2005. 198 с.
3. Багмет А. Матеріали до синонімічного словника української мови (літери А–Н). *Вітчизна*. 1959. № 2; 1962. № 7; *Україна*. 1969. № 2; 971. № 41.
4. Багмет А. Словник синонімів української мови / Ред. Л. Лужницький, Л. Рудницький. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1982. Т. 1 (А–П). XII, 465 с. (Пам'ятки української мови і літератури / НТШ; Т. 9).
5. Береза Т. Слова, що нас збагачують: словник вишуканої української мови. Львів: Апріорі, 2016. 384 с.
6. Береза Т. Гарна мова одним словом: словник вишуканої української мови. Львів: Апріорі, 2017. 420 с.
7. Ващенко В. Синонімічний словник-мінімум української мови. Дніпропетровськ: Місто, 1972. 91 с.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ: Ірпінь: ВТФ „Перун”, 2002. 1440 с.

9. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ : Ірпінь; ВТФ „Перун”, 2005. 1728 с.
10. Вирган І. О., Пилинський М. М. Російсько-український словник сталих виразів. Харків, 2000. 864 с.
11. Віняр Г. М., Шпачук Л. Р. Словник новотворів української мови кінця ХХ століття. Кривий Ріг: КДПУ, 2002. 180 с.
12. Вусик О. С. Словник синонімів української мови: понад 2500 синонімічних гнізд. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан 2013. 576 с.
13. Вусик О. С. Словник українських синонімів. Харків: Юнісофт, 2016. 416 с. (Серія „Бібліотека школяра”).
14. Галицько-руські народні приповідки: У 3-х т. / Зібрав, упорядкував і пояснив Др. Іван Франко : 2-е вид. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006.
15. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. Київ: Освіта, 2008. 320 с.
16. Гуцульські говірки. Короткий словник / Відповідальний редактор Я. Закревська. Львів, 1997. 232 с.
17. Деркач П. Короткий словник синонімів української мови. Київ: Рад. школа, 1960. 209 с.
18. Дубровський В. Московсько-українська Фразеологія. Словник стійких сполук / Ін-т української мови НАН України. Київ КММ, 2017. 128 с.
19. Етимологічний словник української мови: В 7-и т. Київ: Наукова думка, 1982–1985. Т. 1. 623 с.; Т. 2. 571 с.; Т. 3. 552 с.; Т. 4. 656 с.; Т. 5. 704 с.; Т. 6. 568 с.
20. Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С.Я. Єрмоленко. Київ: Либідь, 2001. 224 с.
21. Ільницький О., Гавриш Ю. A Concordance to the Poetic Works of Taras Shevchenko: Конкорданція поетичних творів Тараса Шевченка: В 4-х т. Нью-Йорк; Едмонтон; Торонто, 2001.
22. Інверсійний словник української мови / Уклад. С. П. Бевзенко, З. І. Волосевич та ін. / Відп. ред. С. П. Бевзенко. Київ: Наук. думка, 1985. 811 с.
23. Калашник В. С., Колоїз Ж. В. Словник фразеологічних антонімів української мови. 3-є вид., допов. Київ: Довіра, 2006. 349 с.
24. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Київ: Укр. книга, 2000. 480 с.
25. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. 3-тє вид., опрацьоване і доповнене. Львів: БаК, 2008. 512 с.

26. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. Київ: „Академія”, 1998. 712 с.
27. Коваль А., Коптілов В. Крилаті вислови в українській літературній мові. Афоризми, літературні цитати, образні вислови. Вид. 2-е перероб. і доп. Київ: Вища шк., 1975. 336 с.
28. Коваль А. П. Спочатку було слово: Крилаті вислови біблійного походження в українській мові. Київ: Либідь, 2001. 312 с.
29. Колоїз Ж. В. Тлумачно-словотвірний словник okazіonalіzmів. Кривий Ріг: Явва, 2003. 168 с.
30. Кочерган М. П. Словник російсько-українських міжмовних омонімів („фальшиві друзі перекладача”). Київ: Академія, 1997. 400 с.
31. Словар чужих слів: 12000 слів чужого походження в українській мові / Зібр. З. Кузеля, М. Чайковський; Ред. З. Кузеля. Чернівці, 1910. 368 с.
32. Словник чужих слів / Укл. З. Кузеля. Київ–Ляйпціг, 1918. 352 с.
33. Нелюба А. Лексико-словотвірні інновації (1983-2003): словник. Харків: ХНУ ім. Каразіна, 2004. 136 с.
34. Новий словник іншомовних слів: близько 40 тис. слів і словосполучень / Уклад. Л. Шевченко. Київ: „Арій”, 2008. 672 с.
35. Нові та актуалізовані слова та значення: словникові матеріали (2002–2010) / Кер. проекту і відп. ред. О. М. Тищенко. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 280 с.
36. Нові слова та значення: словник / Уклали: Л. В. Туровська, Л. В. Василькова. Київ: Довіра, 2009. 271 с.
37. Огієнко І. Український стилістичний словник. Львів: З друк. наук. тов-ва ім. Шевченка, 1924. 495 с.
38. Орфографічний словник української мови: близько 120000 слів/ Уклад.: С. І. Головащук, М. М. Пещак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. Київ: Вид-во „Довіра”, 1994. 864 с.
39. Погрібний М. І. Орфоепічний словник. Київ, 1984.
40. Полюга Л. М. Словник антонімів. Київ: Рад. школа, 1987. 173 с.
41. Полюга Л. М. Повний словник антонімів української мови. 3-є вид., допов. і випр. Київ: Довіра, 2006. 510 с.
42. Полюга Л. М. Словник синонімів української мови. Київ: Довіра, 2001. 477 с.
43. Пустовіт Л. О. Словник іншомовних слів: 23000 слів та термінологічних словосполучень / Л. О. Пустовіт, О. І Скопненко, Г. М. Сjuta, Т. В. Цимбалюк. Київ: Довіра, 2000. 1018 с.
44. Різників О. С. Одноримки. Словник омонімів та схожословів. Вид. 2-ге, доп. і перероб. Тернопіль: Богдан, 2011. 408 с.

45. Різниченко О. С. Одноримки (словник омонімів та схожословів). Одеса: Друк, 2002. 408 с.
46. Російсько-український словник у 4 томах / І. С. Гнатюк, С. І. Головащук, В. В. Жайворонок та ін. Київ: Знання, 2011–2014.
47. Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей: Словник-довідник / За ред. В. М. Русанівського. Київ: Наук. думка, 1996. 333 с.
48. Словарь української мови. Упорядкував з додатком власного матеріалу Борис Грінченко: В чотирьох томах. Київ : Наук. думка, 1996–1997.
49. Словарь української мови. Зібрала редакція журналу „Кіевская Старина”. Упорядкував з додатком власного матеріалу Борис Грінченко / 3-є видання, виправлене й доповнене, за редакцією Акад. Сергія Єфремова та Андрія Ніковського. Київ: Горно, 1927. Т. I: А–Г. 428 с.; Т. II: Д–Й. 440 с.; Т. III: К–Н. 1928. 479 с. – Режим доступу : [http:// www.r2u.org.ua](http://www.r2u.org.ua).
50. Словник буковинських говірок / За заг. ред. Н. В. Гуйванюк. Чернівці: Рута, 2005. 688 с.
51. Словник епітетів української мови / За ред. Л. О. Пустовіт. Київ: Довіра, 1998. 431 с.
52. Словник іншомовних слів / за редакцією О. С. Мельничука. Київ: Гол. ред. УРЕ, 1977. 776 с.
53. Словник іншомовних слів / Уклад. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута. Київ: Наукова думка, 2000. 680 с.
54. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія / Голянич М. І., Стефурак Р. І., Бабій І. О.; за редакцією М. І. Голянич. Івано-Франківськ: видавець Голіней О. М., 2011. 268 с.
55. Словник міжчастиномовних омонімів сучасної української мови / Н. Глібчук, У. Добосевич. Львів: Априорі, 2016. 640 с.
56. Словник мови творів Г. Квітки-Основ'яненка. У 3-х т. Харків: ХДУ, 1978–1979.
57. Словник мови Шевченка: В двох томах / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Редкол. В. С. Ващенко (відповід. ред.) та ін. Київ: Наук. думка. 1964. Т. 1: А–Н / Ред. тому: Т. К. Черторизька. 1964. 484 с.
58. Словник мови Шевченка: В двох томах / АН УРСР. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Редкол. В. С. Ващенко (відповід. ред.) та ін. Київ: Наук. думка. 1964. Т. 2: О–Я / Ред. тому: В. Г. Маринченко, Л. О. Родніна. 1964. 569 с.
59. Словник синонімів української мови: В 2-х т. / А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін. Київ: Наукова думка, 1999–2000.
60. Словник чужомовних слів / Упорядники: Бойків І., Ізюмов О., Калишевський Г. і Трохоменко М., репринт з 2-го перероб. видання

- 1955 р. (Вперше виданий у Харкові 1932 р.). Київ: Музей Івана Гончара; вид. фірма „Родовід”, 1996. 535 с.
61. Словник української мови: В 11-ти томах. Київ: Наукова думка, 1970–1980.
 62. Словник української мови / Кер. В. В. Німчук / Відп. ред. В. В. Жайворонок. Київ ВЦ „Просвіта”, 2012. 1320 с.
 63. Словник фразеологічних синонімів / М. П. Коломієць, Є. С. Регушевський; за ред. В. О. Винника. Київ: Рад. шк., 1988. 198 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001519>
 64. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови: Містить понад 3200 слів і 650 стійких словосполучень. Київ: Критика, 2003. 336 с.
 65. Терлак З. Словник мови поетичної збірки Івана Франка „Зів’яле листя”. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 394 с.
 66. Ткач Л. О. Українська літературна мова на Буковині в кінці XIX – на початку XX ст. Частина 1: Матеріали до словника. Чернівці: Рута, 2000. 408 с.
 67. Українські приказки, прислів’я і таке інше. Уклад М. Номис / Упоряд., приміт. та вступна ст. М. М. Пазяка. Київ: Либідь, 1993. 768 с.
 68. Українсько-російський словник / Уклад.: Г. П. Їжакевич та інші. Київ: Наукова думка, 2004. 1008 с.
 69. Фразеологічний словник української мови: В 2-х книгах. Київ: Наукова думка, 1999. 984 с.
 70. Фразеологія перекладів Миколи Лукаша: Словник-довідник / Уклали О. І. Скопненко, Т. В. Цимбалюк. Київ: Довіра. 2002. 735 с.
 71. Хобзей Н. Лексикон львівський: поважно і на жарт / Наталя Хобзей, Оксана Сімович, Тетяна Ястремська, Ганна Дидик-Меуш. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України, 2009. 672 с.
 72. Частотний словник сучасної української художньої прози: В 2-х т. / Редкол. Н. П. Дарчук, В. І. Критська, В. С. Перебийніс (голова) та ін. Київ: Наукова думка, 1981. Т. I. 864 с.; Т. II. 886 с.
 73. Шило Н. І. Російсько-український словник. Термінологічна лексика. Київ: „Просвіта”, 2004. 212 с.
 74. Юрченко О. С., Івченко А. О. Словник стійких народних порівнянь. Харків: Основа, 1993. 176 с.

7. 3. Інформаційні ресурси

1. Бодик О. П., Рудакова Т. М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 416 с. URL: <http://shron.chtyvo.org.ua>
2. Вакуленко Г. М., Клипа Н. І. Прикметникова синоніміка в художньому мовленні П. Куліша. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ltkp/2010_59/fil/0020.pdf
3. Вебсловник жіночих назв української мови / Укладачка Олена Синчак; наук. ред. Ганна Дидик-Меуш; наук. консультант Василь Старко. Львів, 2022. URL: https://r2u.org.ua/html/femin_details.html.
4. Вусик О. С. Словник українських синонімів Понад 1500 синонімічних гнізд / За ред. докт. філолог. наук, проф. А. М. Поповського. Дніпропетровськ: Січ, 2000. 424 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/805515/>
5. Городенська К. Г. Українська неологія. *Українська мова*. 2009. № 3. С. 137–141. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/6059>
6. Генеральний регіонально анотований корпус української мови. URL: <http://www.parasolcorpus.org/>
7. Динаміка лексичної та фразеологічної систем української мови в лексикографічному відображенні: монографія [автори: І. С. Гнатюк, О. М. Миронюк, З. Г. Козирєва, І. А. Самойлова, В. О. Балог, Н. Г. Гордієнко, Н. В. Сніжко, Л. О. Тименко, Т. В. Цимбалюк-Скопненко, Л. І. Дідун, Л. В. Мовчун, О. М. Тищенко, О. А. Дюндик; відп. ред. І. С. Гнатюк]. Київ, 2021. [Електронне видання]. URL: <https://iul-nasu.org.ua/biblioteka.html>
8. Заславська Н. В. Обережно міжмовні омоніми. URL: <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine28-20.pdf>
9. Корпус української мови. Лінгвістичний портал. Mova.info. URL: <http://www.mova.info/corpus.aspx?11=209>.
10. Молодіжний сленг. Короткий список лексичних одиниць молодіжного сленгу. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Молодіжний_сленг.
11. Нова мова. Проект розвитку української мови URL: <http://www.novamova.com.ua/217.html>.
12. Регушевський Є. С. Чи є у мові зайві слова? URL: <http://www.kulturamovy.org.ua/KM/pdfs/Magazine14-12.pdf>
13. Російсько-український словник. За ред. А. Ю. Кримського та С. О. Єфремова / підготував О. Телемко. Київ: Держ. вид-во України–УАН, 1924–1933. Т. 1–3. Київ: К.І.С., 2007. URL: <http://www.r2u.org.ua>

14. Словник мови творчих особистостей України другої половини ХХ – початку ХХІ століття: наук. ред. Є. А. Карпіловська і З. Г. Козирєва; техн. ред. Л. І. Дідун і Ю. О. Цигвінцева; понад 10000 слів, словосполук і висловів. Київ: Інститут української мови НАН України, 2022. 787 с. [Електронне видання]. URL: <https://iul-nasu.org.ua/biblioteka.html>
15. Тлумачний словник української мови: в 20-ти томах (електронна версія Українського мовно-інформаційного фонду НАН України). URL: <http://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=461&page=20>
16. Українська мова: Енциклопедія. Київ: Вид-во „Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с. URL: <http://izbornyk.org.ua/ukrmovalum.htm>
17. Українська мова і література в школах України: науково-методичний журнал. URL: <https://library.pdpu.edu.ua/index.php/resursi>
18. Урок української: науково-публіцистичний журнал-дайджест (1999 – 2008 рр.). URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?
19. Чемеркін С. Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. Київ, 2009. 240 с. URL: <https://iul-nasu.org.ua/biblioteka.html>